

دانشگاه علوم کشاورزی
و منابع طبیعی ساری

شیوه‌نامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

۱۳۹۶

مقدمه

به استناد بند ۱۲ ماده ۳ آیین‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب (۱۳۹۳/۷/۲۸) این شیوه‌نامه تدوین و به اجر گذاشته می‌شود.

بخش اول: اهداف و تعاریف

ماده ۱- هدف از تدوین این آیین‌نامه تعیین چارچوبی برای اجرای صحیح دوره دکتری تخصصی در تمامی زیر نظام‌های آموزش عالی است.

ماده ۲- در این آیین‌نامه و برای رعایت اختصار، تعاریف زیر استفاده شده‌است.

۱. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۲. موسسه: دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دولتی و غیردولتی است که دارای مجوز پذیرش دانشجوی دوره دکتری از وزارت هستند.

۳. آموزش رایگان: نظام آموزش عالی که دانشجویان بدون پرداخت شهریه و صرفاً با سپردن تعهد خدمت، تحصیل می‌کنند.

۴. شورا: شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت است.

۵. دانشجو: فردی است که در یکی از رشته‌های دوره تحصیلی دکترای تخصصی، برابر ضوابط معین پذیرفته‌شود و در آن دوره ثبت نام کند و به تحصیل اشتغال ورزد.

۶. دانش‌آموخته: فردی است که یکی از دوره‌های تحصیلی آموزش عالی را با موفقیت به پایان رساند و برابر ضوابط معین، مدرک تحصیلی آن دوره را دریافت کند.

۷. مرخصی تحصیلی: مدت زمان مشخصی است که دانشجو برابر ضوابط معین و به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.

۸. انصراف تحصیلی: فرایندی است که در آن دانشجو به‌طور خودخواسته از ادامه‌ی تحصیل خودداری کند.

۹. **آموزش حضوری:** شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو در آن، تمام تحصیل خود را به صورت تمام وقت انجام می‌دهد.
۱۰. **امتحان جامع:** آزمونی تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره آموزشی، با هدف ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجو برگزار می‌شود.
۱۱. **مدرس:** عضو هیات علمی و یا کسانی که صلاحیت تدریس آنها به تایید دانشگاه رسیده‌باشد.
۱۲. **رشته‌ی تحصیلی:** یکی از حوزه‌های تخصصی علوم براساس تقسیم‌بندی وزارت است.
۱۳. **برنامه‌ی درسی:** مجموعه به‌هم پیوسته‌ای از دروس و فعالیت‌های هر رشته تحصیلی است که اهداف مشخصی را دنبال می‌کند.
۱۴. **واحد درسی:** دانش یا مهارت‌هایی است که برای یادگیری دانشجو در طول یک نیم‌سال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می‌شود.
۱۵. **گروه آموزشی:** مجموعه‌ای متشکل از تعدادی عضو هیات علمی که دارای تخصص مشابه در یک رشته علمی هستند.
۱۶. **دوره دکتری تخصصی:** دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی‌ارشد یا دکتری حرفه‌ای آغاز می‌شود و دانشجو طبق برنامه درسی مصوب، مدرک دکتری دریافت می‌کند.
۱۷. **رساله:** گزارش مکتوب حاصل از یک فعالیت پژوهشی دانشجوی دوره دکتری تخصصی است که در یک زمینه مشخص از یک رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما و استاد/استادان مشاور تدوین می‌شود.
۱۸. **هیات داوران:** مجموعه‌ای متشکل از اعضای هیات علمی و یا متخصصان حرفه‌ای است که مسئولیت ارزیابی رساله دانشجو را بر عهده دارند.
۱۹. **متخصصان حرفه‌ای:** صاحب نظران یا کارشناسان با تجربه غیر هیات علمی در سایر بخش‌های جامعه هستند که دارای مهارت و صلاحیت حرفه‌ای به تایید دانشگاه هستند.
۲۰. **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیات علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در طول دوره دکتری به عهده دارد.

۲۱. **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیات علمی دارای مدرک دکتری تخصصی یا متخصصان حرفه‌ای است که مسئولیت مشاوره دانشجوی را در انجام رساله به عهده دارد.

۲۲. **دوره بین المللی:** هر یک از دوره‌های تخصصی دکتری است که براساس ضوابط مصوب وزارت و با مشارکت دانشگاه‌های آموزش عالی و پژوهشی غیر ایرانی برگزار می‌شود.

بخش دوم: شرایط و ضوابط پذیرش

ماده ۳- شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره دکتری تخصصی عبارتند از:

۱. دارا بودن مدرک پایان دوره کارشناسی ارشد اعم از پیوسته، ناپیوسته یا دکتری حرفه‌ای مورد تایید وزارتخانه‌های

علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۲. دارا بودن صلاحیت‌های علمی ورود به دانشگاه برابر ضوابط معین

تبصره ۱: پذیرش دانشجوی مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت و پذیرش داوطلبان خارجی طبق مصوبات مراجع ذی‌ربط انجام می‌شود.

تبصره ۲: دانشجوی دوره دکتری تخصصی دانشگاه خارج از کشور می‌تواند طبق آیین‌نامه انتقال دانشجویان خارج به داخل، مصوب وزارت به یکی از دانشگاه‌های داخل منتقل شود.

۳. احراز توانایی در زبان خارجی (انگلیسی)

تبصره ۳: نحوه احراز صلاحیت علمی و توانایی در زبان خارجی براساس آیین‌نامه آزمون‌های نیمه متمرکز ورودی دکتری مصوب وزارت تعیین می‌شود.

تبصره ۴: احراز صلاحیت و توانایی در زبان خارجی منوط به کسب حداقل نمره آزمون‌های تافل، تولیمو، MSRT و یا سایر آزمون‌های مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری حداکثر قبل از امتحان جامع می‌باشد.

تبصره ۵: دانشجویانی که در بدو ورود به دوره دکتری حد نصاب نمره زبان انگلیسی را کسب کرده‌باشند مشروط به این‌که بیش از دو سال از تاریخ قبولی تا زمان ثبت نام نگذشته باشد، مورد قبول است.

● مطابق با مصوبه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداقل نمره قبولی آزمون زبان برای دانشجویان دکتری براساس نوع آزمون عبارتند از:

(الف) IELTS : ۵ (ب) TOLIMO : ۴۵۰

(ج) MSRT : ۵۰ (د) TOEFL paper based : ۴۲۰

(ه) TOEFL internet based : ۳۵

تبصره ۶: مطابق مصوبه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه دانشجو با کسب ۹۰ درصد حد نصاب نمره قبولی زبان مجاز به شرکت در امتحان جامع است ولی بایستی تا زمان دفاع از رساله صد در صد حد نصاب قبولی را کسب نماید.

ماده ۴- آموزش رایگان برای هر دانشجو در دوره تحصیلی دکتری تخصصی صرفاً یک بار امکان پذیر است.

ماده ۵- تحصیل در دوره دکتری تخصصی به صورت تمام وقت است. همچنین تحصیل همزمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره های تحصیلی ممنوع است.

ماده ۶- تغییر رشته و انتقال دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه ها اعم از دولتی و غیردولتی، ممنوع است.

بخش سوم: ضوابط و مقررات آموزشی

ماده ۷- دانشگاه موظف است، برنامه درسی مصوب را برای دوره ای که در آن با مجوز وزارت، دانشجو پذیرفته است، اجرا کند.

ماده ۸- آموزش در دوره دکتری تخصصی در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی انجام می شود.

تبصره: هر نیم سال تحصیلی مشتمل بر هجده هفته، شامل شانزده هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان نیم سال است.

ماده ۹- ثبت نام دانشجو طبق تقویم دانشگاه انجام می شود و چنانچه دانشجو نسبت به ثبت نام اقدام ننماید به منزله انصراف از تحصیل تلقی می گردد.

ماده ۱۰- طول مدت مجاز مرحله آموزشی (به اضافه آزمون جامع) ۲ تا ۵ نیم سال تحصیلی است.

ماده ۱۱- تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۶ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۰ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می‌شود.

تبصره ۱: درخصوص رشته‌هایی که برنامه درسی تعداد واحدهای رساله و دروس آموزشی را مشخص کرده‌است، برنامه درسی مقدم است.

تبصره ۲: دانشجو در هر نیم‌سال تحصیلی لازم است، حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۳: به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی گروه ذی‌ربط، دانشجو موظف است حداکثر تا ۶ واحد درسی را به عنوان دروس جبرانی بگذراند. نمره دروس جبرانی در تعیین میانگین کل محاسبه نمی‌شود. هزینه این دروس مطابق مصوبه هیات امنا از دانشجو دریافت می‌شود. حداکثر تعداد واحد مجموع دروس اصلی و جبرانی ۱۶ واحد در هر نیم‌سال است به‌شرطی که دروس اصلی از ۱۰ واحد بیشتر نباشد.

ماده ۱۲- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی کمتر از ۱۶ باشد دانشجو موظف است با نظر استاد راهنما و تایید گروه، فقط در یک نیم‌سال تحصیلی دروسی را برای ترمیم میانگین کل اخذ کند و با موفقیت بگذراند و در غیر این‌صورت از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲: محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً براساس آخرین نمره قبولی وی انجام می‌شود.

تبصره ۳: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف غیر موجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را براساس تعرفه مصوب هیات امنا دانشگاه پرداخت کند.

ماده ۱۳- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، از سوی مدرس یا (مدرسین) آن درس و براساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مرحله‌ای و پایانی برای دروس نظری و نظری-عملی در هر نیم‌سال تحصیلی صورت می‌پذیرد و بر مبنای عددی از صفر تا بیست تعیین می‌شود.

ماده ۱۴- چنانچه دانشجو در طول نیم‌سال تحصیلی، در یک درس بیش از سه شانزدهم از کلاس‌های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیم‌سال آن درس غیبت کند، این غیبت غیر موجه تلقی شده و آن درس حذف می‌شود. در این

صورت، رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجوی الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می‌شود.

ماده ۱۵- برای ورود به مرحله امتحان جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام واحدهای آموزشی دوره الزامی است.

ماده ۱۶- حداقل نمره قبولی در امتحان جامع ۱۶ است، در غیر این صورت، دانشجوی مجاز است، صرفاً یکبار دیگر، در امتحان جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند در صورت مردودی بار دوم پرونده دانشجوی برای تصمیم‌گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در امتحان جامع به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

تبصره: نحوه اجرای امتحان جامع که به منظور ارزشیابی توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی انجام می‌شود، طبق دستورالعمل مصوب دانشگاه (مواد ۱۷ الی ۲۸ این شیوه نامه) خواهد بود.

ماده ۱۷- دانشجویان دکتری پس از گذراندن کلیه دروس دوره آموزشی و کسب حد نصاب از آزمون‌های زبان مورد تأیید دانشگاه و نهایتاً کسب مجوز آزمون جامع از تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌توانند در آزمون جامع شرکت نمایند.

ماده ۱۸- مدت زمان مجاز پایان مرحله آموزشی و گذراندن آزمون جامع پایان نیمسال چهارم تحصیل است. چنانچه دانشجوی در این مدت نتواند امتحان جامع را با موفقیت پشت سر بگذراند یک نیمسال به مدت فوق افزوده می‌شود. در صورت عدم موفقیت تا پایان نیمسال پنجم از تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۱۹- دانشجوی موظف است درخواست کتبی خود مبنی بر آمادگی گذراندن امتحان جامع را سه ماه قبل از اتمام مهلت امتحان پس از تأیید استاد راهنما به گروه مربوطه تحویل و گروه نیز حداکثر ظرف دو هفته بررسی و جهت اخذ مجوز به دانشکده ارسال نماید.

ماده ۲۰- دانشکده موظف است حداقل یک هفته قبل از زمان برگزاری امتحان مجوز شرکت دانشجوی در امتحان را از تحصیلات تکمیلی دانشگاه اخذ نماید.

ماده ۲۱- امتحان جامع تمام رشته و گرایش‌ها حداکثر دو بار در هر سال تحصیلی (آبان و آذر از نیمسال اول) و (اردیبهشت و خرداد از نیمسال دوم) برگزار می‌گردد.

تبصره: چنانچه دانشجوی بدون عذر موجه از شرکت در امتحان جامع نیمسال چهارم خودداری کند یک نوبت از دو نوبت مجاز امتحان را از دست داده و تنها یک بار دیگر مجاز به شرکت در اولین آزمون جامع بعدی خواهد بود.

ماده ۲۲- اجرا و اداره جلسه‌های امتحان جامع بر عهده‌ی مدیر گروه زیر نظر معاون آموزشی دانشکده و با نظارت تحصیلات تکمیلی دانشگاه بوده و توسط کمیته ای مرکب از اعضای زیر انجام می‌گیرد:

(۱) مدیر گروه به عنوان دبیر اجرایی آزمون

(۲) استاد(ان) راهنما

(۳) دو یا سه عضو هیات علمی دارای مدرک دکترا با سابقه‌ی سه سال تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره‌ی دکترا، با نظر گروه (رشته-گرایش) و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده که حداقل یکی از سه عضو مذکور دانشیار یا استاد باشد.

(۴) یک عضو هیات علمی با معرفی مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه به‌عنوان نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه که حداقل استادیار با درجه‌ی دکترا باشد.

ماده ۲۳- امتحان جامع به‌صورت آزمون‌های کتبی و شفاهی است. آزمون کتبی شامل حداقل سه و حداکثر پنج درس است که دروس با پیشنهاد و تصویب کمیته تحصیلات تکمیلی گروه تعیین می‌شوند.

تبصره: آزمون کتبی بنا به نظر کمیته تحصیلات تکمیلی گروه می‌تواند حداکثر در دو روز متوالی انجام شود.

ماده ۲۴- چنانچه معدل دروس کتبی به حداقل ۱۶ از ۲۰ برسد دانشجو مجاز به شرکت در مرحله شفاهی خواهد بود. در صورت کسب معدل کتبی حداقل ۱۶ نمره هیچ یک از دروس نباید کمتر از ۱۲ باشد.

تبصره: در صورت مردودی در مرحله کتبی امتحان مجدد در نیم‌سال بعد برگزار خواهد شد.

ماده ۲۵- امتحان شفاهی حداکثر یک هفته پس از برگزاری امتحان کتبی و مشخص شدن نتیجه آن برگزار می‌شود.

ماده ۲۶- آزمون شفاهی به‌منظور ارزشیابی قابلیت‌های پژوهشی و آموزشی و توانایی دانشجو در انجام پژوهش مستقل برگزار می‌شود. آزمون شفاهی براساس اطلاعات و توانایی علمی دانشجو و می‌تواند در مورد موضوع رساله دکتری و یا حوزه عام‌تر در رشته تخصصی دانشجو به‌عمل آید.

تبصره: ترکیب هیات برگزار کننده آزمون شفاهی همان ترکیب آزمون کتبی است.

ماده ۲۷- آزمون کتبی ۷۰ و آزمون شفاهی ۳۰ درصد نمره‌ی کل را تشکیل می‌دهند و میانگین کل نمرات دانشجو، در مجموع آزمون‌های کتبی و شفاهی نباید کمتر از ۱۶ باشد (از ۲۰ نمره).

ماده ۲۸- به منظور پیشگیری از اتلاف وقت و یا رکود فعالیت‌های تحقیقاتی دانشجویان دوره دکتری، نتایج آزمون جامع باید ظرف حداکثر دو هفته بعد از برگزاری آزمون شفاهی، از طریق دانشکده به دفتر تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.

بخش چهارم: ضوابط و مقررات پژوهشی

ماده ۲۹- گذراندن موفقیت‌آمیز امتحان جامع و تصویب طرح پیشنهادی رساله در گروه آموزشی شرط لازم برای شروع فعالیت‌های پژوهشی در دوره دکتری تخصصی است.

ماده ۳۰- دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنمای اصلی به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیات علمی دانشگاه محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری و با تایید گروه آموزشی تعیین می‌شود.

تبصره ۱: انتخاب استاد/استادان مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی، از بین اعضای هیات علمی یا متخصصان حرفه‌ای مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو امکان‌پذیر است.

تبصره ۲: شرط انتخاب استاد راهنما از اعضای هیات علمی پژوهشی (شاغل در پژوهشکده)، دارا بودن حداقل سه طرح پژوهشی خاتمه یافته به عنوان مجری است.

تبصره ۳: تیم هدایت رساله دکتری شامل حداقل دو و حداکثر چهار نفر خواهد بود.

تبصره ۴: حداقل دونفر از اعضای تیم هدایت رساله دکتری بایستی از اعضای هیات علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری باشند.

تبصره ۵: استاد مشاور باید عضو هیات علمی دارای مدرک دکتری با ۲ سال سابقه تدریس یا تحقیق باشد. برای صاحب‌نظران و محققان غیرعضو هیات علمی سایر موسسات مرتبط با رشته تحصیلی، داشتن ۵ سال سابقه پس از اخذ مدرک دکتری الزامی است.

ماده ۳۱- شرایط و وظایف استاد راهنما:

(۱) استاد راهنمای دوره دکتری از اعضای هیات علمی حداقل استادیار تمام وقت گروه با حداقل سه سال سابقه تدریس موفق از زمان استادیاری در مقطع کارشناسی ارشد و راهنمایی و فارغ التحصیلی حداقل دو دانشجوی کارشناسی ارشد و با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب می‌گردد.

تبصره ۱: در موارد خاص با تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، استاد راهنمای دوم به صورت مشترک می‌تواند از سایر دانشگاه‌ها (دولتی) انتخاب شود.

(۲) استاد راهنما به تشخیص گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده با توجه به سابقه تحصیل و سوابق تدریس و تحقیق باید در زمینه موضوع رساله، متخصص باشد.

(۳) استاد راهنما باید در سه سال گذشته یک مقاله علمی-پژوهشی (بدون در نظر گرفتن نام دانشجو، نفر اول یا نویسنده‌ی مسئول باشد) در مجلات علمی معتبر به چاپ رسانده باشد.

(۴) استاد راهنما موظف است با توجه به امکانات پژوهشی موجود، رساله دانشجو را تعریف و به نحوی هدایت کند تا در موعد مقرر به اتمام برسد، مشکلات موجود باید به موقع به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده گزارش شود.

(۵) استاد راهنما موظف است در برنامه هفتگی وقت کافی به منظور رفع اشکال آموزشی و پژوهشی دانشجویان دکتری اختصاص دهد و آن را به مدیر گروه اعلام نماید.

(۶) حداکثر تعداد رساله برای راهنمایی دانشجویان دکتری (به ازای هر ورودی) با توجه به حضور تمام وقت و ظرفیت خالی برای هدایت کیفی، یک رساله می‌باشد.

تبصره ۲: در موارد خاص به سقف مذکور با توجه به وجود یکی از شرایط زیر می‌تواند یک دانشجو برای دانشیار و استاد اضافه گردد:

الف- داشتن قراردادهای تحقیقاتی مورد تأیید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه با خارج از دانشگاه در ارتباط با پروژه تحقیقاتی دانشجوی دکتری.

ب- داشتن دو مقاله علمی-پژوهشی چاپ شده (در دو سال گذشته که متقاضی، نویسنده‌ی مسئول یا بدون در نظر گرفتن نام دانشجو، نفر اول باشد) از پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله های دکتری قبلی.

دانشجو موظف است، در شیوه آموزشی-پژوهشی تا پایان نیمسال دوم و در شیوه پژوهشی از طرح‌های پژوهشی تقاضا محور هم‌زمان با پذیرش، استاد راهنما را انتخاب و به تصویب شورای گروه برساند.

ماده ۳۳ - دانشجو باید حداقل یک ترم پس از امتحان جامع موضوع رساله خود را به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برساند و مرحله پژوهشی خود را به‌طور رسمی آغاز نماید.

تبصره: تصویب موضوع رساله دکتری منوط به برگزاری عمومی جلسه دفاع از پروپوزال و داوری آن مطابق تبصره ۳ ماده ۴۰ این شیوه نامه می‌باشد.

ماده ۳۴ - دانشجو موظف است در مرحله پژوهشی گزارش مکتوب پیشرفت کار خود را به استاد راهنما تحویل دهد (حداقل یک گزارش در پایان هر نیمسال). این گزارش پس از تأیید استاد راهنما جهت درج در پرونده تحصیلی دانشجو به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارایه می‌شود.

ماده ۳۵ - دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از دانشگاه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

ماده ۳۶ - تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجو، در مرحله پژوهشی و تدوین رساله باید با هدایت و نظارت تیم راهنمایی صورت گیرد. دانشجو موظف است در هر زمانی که تیم راهنمایی تعیین می‌کند، نتیجه تحقیقات خود را به تیم گزارش نماید.

ماده ۳۷ - اداره جلسه دفاع از رساله دانشجو به عهده‌ی نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده می‌باشد (نماینده تحصیلات تکمیلی از گروه آموزشی مربوطه نباشد).

ماده ۳۸ - دانشجو موظف است قبل از دفاعیه نهایی در یک جلسه (پیش دفاع) با حضور استاد راهنما و مشاورین و اساتید علاقمند، موضوع تحقیق خود را تشریح نماید. رساله دانشجو پس از اصلاحات احتمالی آماده دفاع نهایی خواهد شد.

ماده ۳۹ - دفاع از رساله پس از تدوین آن توسط دانشجو و تایید کیفیت و صحت مطالب از طرف استاد راهنما و اظهار نظر کتبی هیات داوران، مبنی بر قابل قبول بودن رساله، در حضور هیات داوران صورت می‌گیرد.

ماده ۴۰ - دانشجو پس از تدوین رساله به شرط کفایت دستاوردهای علمی و چاپ یک مقاله علمی-پژوهشی مستخرج از رساله، با تأیید استاد/استادان راهنما مجاز است در حضور هیات داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱: پذیرش مقاله علمی-پژوهشی نیز برای دفاع از رساله دکتری کفایت می‌کند.

تبصره ۲: در صورتی که دانشجویان هر دو شیوه موفق به تولید دانش فنی، ثبت اختراع، اکتشاف و نوآوری «ارزیابی و تایید شده توسط مراجع ذیصلاح علمی» شده باشند، پس از تأیید شورای پژوهشی دانشگاه می‌تواند جایگزین مقاله علمی-پژوهشی شود.

تبصره ۳: هیات داوران متشکل از تعداد سه عضو هیات علمی (علاوه بر استادان راهنما و مشاور) با حداقل مرتبه استادیاری هستند که دو عضو از داخل و یک عضو نیز از خارج از گروه آموزشی و یا دانشگاه انتخاب می‌شوند. داور خارجی می‌تواند از متخصصان حرفه‌ای انتخاب شود.

تبصره ۴: یکی از سه داور باید دارای مرتبه دانشیاری یا بالاتر باشد.

ماده ۴۱- نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به شرح زیر انجام می‌شود:

الف: مردود (کمتر از ۱۶)

ب: قبول با درجه خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)؛ خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)؛ عالی (۱۹ تا ۲۰).

تبصره ۱: چنانچه ارزشیابی رساله مردود اعلام شود، با تأیید هیات داوران، حداکثر یک نیم‌سال در سقف مدت مجاز تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا دوباره در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲: دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با درجه قبولی دفاع کند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطا می‌شود.

ماده ۴۲- مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری حداقل شش نیم‌سال و حداکثر هشت نیم‌سال است.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد به پیشنهاد استاد راهنما، مدت تحصیل را حداکثر تا دو نیم‌سال تحصیلی افزایش دهد. برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان، تحصیل در نیم‌سال اول کماکان به صورت رایگان اما در نیم‌سال دوم منوط به پرداخت هزینه ثابت است که طبق تعرفه هیات امنای تعیین و طبق شیوه‌نامه مصوب دانشگاه دریافت می‌شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود، پرونده وی برای تصمیم‌گیری در خصوص ادامه تحصیل به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می‌شود.

تبصره ۲: تمدید نیم‌سال نهم و دهم با موافقت گروه و دانشکده انجام می‌گیرد.

تبصره ۳: دفاع از رساله حداقل یک سال پس از تصویب طرح پیشنهادی رساله قابل انجام است، البته به شرطی که طول دوره‌ی دکتری کمتر از سه سال نشود.

ماده ۴۳- دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و کسب درجه «قبول» از رساله خود به دریافت درجه دکتری نایل می‌شود.

تبصره: مدرک دوره دکتری حسب مورد با ذکر شیوه (آموزشی- پژوهشی یا پژوهشی) صادر می‌شود.

ماده ۴۴- تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از رساله است.

بخش پنجم: ضوابط و مقررات نظارت بر اجرای آیین‌نامه

ماده ۴۵- چنانچه دانشجو در حین تدوین رساله اقدام به تخلف علمی (دست‌برد ادبی، جعل، تقلب، رونوشت‌برداری) کند و این موضوع طبق شیوه‌نامه مصوب دانشگاه اثبات شود، مطابق با قوانین و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب اقدام خواهد شد.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام رساله، منجر به ابطال مدرک تحصیلی وی خواهد شد.

ماده ۴۶- ضوابط مربوط به بررسی و تصویب طرح پیشنهادی برای انجام رساله دکتری، حذف تمام دروس یک نیم‌سال تحصیلی، حضور و غیاب دانشجو، مرخصی تحصیلی، انصراف از تحصیل، تقویم آموزشی، چگونگی ثبت و اعلام نمره، تصمیم‌گیری در موارد خاص و سایر موارد اجرایی این آیین‌نامه براساس شیوه‌نامه اجرایی مصوب دانشگاه و اصول مندرج در این آیین‌نامه انجام می‌شود.

ماده ۴۷- مسئولیت حسن اجرای این شیوه‌نامه بر عهده معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۴۸- نظارت بر حسن اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاونت آموزشی وزارت است.

ماده ۴۹- این شیوه‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، ۴۹ ماده و ۳۷ تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۳ شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به تصویب رسید و اجرای آن برای دانشجویان دکتری ورودی سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ و پس از آن الزامی است.